

עפ"ג 64091/10/13 - ב ע *** נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים
עפ"ג 64091-10-13 ע' נ' מדינת ישראל 22 מאי 2014

בפני הרכב כב' השופטים:
יגאל גריל, ס. נשיא [אב"ד]
שמואל ברלינר, שופט
הגב' ברכה בר זיו, שופטת

המערער:

ב ע ת.ז. ***
ע"י ב"כ עו"ד פארס בריק - סניגוריה ציבורית

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז חיפה (פלילי)
ע"י ב"כ עו"ד גב' ירין שגב

פסק דין

א. בפנינו ערעור על גזר דינו המשלים של בית המשפט השלום בחיפה (כב' השופט י' ליפשיץ) מיום 10.10.13 בת"פ 14148-06-11 לפיו נדון המערער, יליד 4.12.1986, ל - 6 חודשי מאסר בפועל, וצו המבחן שניתן בתאריך 16.10.12 - בוטל.

ב. אלה העובדות הצריכות לענין:

נגד המערער הוגש כתב אישום בו נטען, כי בתאריך 4.6.2011 הוזעקו שוטרים לדירה בה שהה המערער לאחר שהתקבלה תלונה שהמערער משתולל בדירה ושובר חפצים. השוטרים ביקשו מן המערער להתלוות אליהם, אך הוא נמלט מן הדירה. לאחר מרדף, ולאחר שהמערער השתולל וניסה להימלט, הוא נעצר ונאזק. המערער הובהל בניידת לתחנת המשטרה ובדרך עלב בשוטרים, וכן השתולל ופגע באמצעות ראשו באפו של אחד השוטרים.

משהגיעה הניידת לתחנת המשטרה סירב המערער לעלות לחדר החקירות, ואף ניסה לחמוק מן השוטרים. המערער פגע ע"י ראשו בברכו של שוטר שסייע בהשתלטות על המערער, וכן איים עליו.

ג. המערער הודה בפני בית משפט קמא בעובדות כתב האישום והורשע בעבירות של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 274 (1) של חוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "החוק"), הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, לפי סעיף 275 של החוק, איומים לפי סעיף 192 של החוק, והעלבת עובד ציבור לפי סעיף 288 של החוק.

ד. בטרם מתן גזר הדין הכין שירות המבחן שני תסקירים בעניינו של המערער מהם עלה כי הוא גדל במשפחה נורמטיבית, אך ניהל אורח חיים התמכרותי. עקב מעצרו הופנה המערער למרכז יום לטיפול בהתמכרויות ועקב כך חל שינוי חיובי בהתנהגותו, קיבל אחריות על מעשיו, היה מוכן לעשות שינויים משמעותיים בחייו, וגילה מוטיבציה אמיתית לכך. שירות המבחן ציין, כי המערער נטל אחריות לביצוע העבירות אותן ביצע ומסר, כי היה שתוי ולא שקל את התנהגותו. שירות המבחן עמד על השינוי שחל בעניינו של המערער (שאף התארס באותה עת והתכוון להתחיל בלימודים).

בנוסף ציין שירות המבחן את החשיבות להמשך התהליך הטיפולי לשמירה על ההישגים. המלצת שירות המבחן היתה לצו מבחן למשך 18 חודשים כשבמהלך תקופה זו ישתלב המערער בלימודים. בטרם העונש אמר המערער (בישיבת 10.9.12) לבית משפט קמא, כי הוא מתחרט על מה שעשה, הפיק לקחים, והבטיח לא לחזור על כך.

ה. בגזר דינו מיום 16.10.12 אימץ בית משפט קמא את המלצת שירות המבחן להטלת צו מבחן לתקופה של 18 חודשים. בית משפט קמא ציין בגזר הדין, כי חייו של המערער נותבו למקומות שליליים והרסניים - דבר שבא לידי ביטוי בתיק של עבירת סמים אשר הסתיים ללא הרשעה, וכן בתיק נשוא הדיון. נראה, שעקב מעצרו של המערער חל בו שינוי לטובה. המערער עבר תהליך גמילה מסמים ואלכוהול, וכוונתו הייתה ללמוד במכינה של מכללת עמק יזרעאל. בית משפט קמא הביע תקוותו, כי המערער ימשיך בדרך החיובית. לפיכך אימץ בית משפט קמא את המלצת שירות המבחן והטיל על המערער צו מבחן ל - 18 חודשים החל מיום 16.10.12.

ו. בתאריך 20.6.13 הגיש שירות המבחן בקשה בפני בית המשפט קמא להפקעת צו המבחן בציינו, כי חלה נסיגה משמעותית בתפקודו של המערער.

לפי דיווחי היחידה לטיפול בהתמכרויות חזר המערער להשתמש בסמים ובאלכוהול, הפסיק להגיע לשיחות עם שירות המבחן, והפסיק למסור בדיקות שתן.

המערער זומן מספר פעמים לשיחות בשירות המבחן, אך לא התייצב למפגשים. שירות המבחן יצר קשר עם המערער והודיע לו, כי הדרך הטיפולית האפקטיבית בנסיבות שכאלה, היא קהילה טיפולית, אך המערער התנגד לכך. המערער אישר שהוא משתמש בסמים ובאלכוהול, אך סבר כי אינו זקוק להתערבות אינטנסיבית כפי שהוצעה לו.

ז. קצינת המבחן שהופיעה ביום 30.9.13 בדיון בפני בית משפט קמא חזרה על הדברים. היא ציינה, שאמנם היחידה לטיפול בהתמכרויות דיווחה שהמערער "נקי", אך לדבריה אין דבר זה אומר שהמערער מצוי במסגרת המתאימה לו: "במלים אחרות, הנאשם חייב לעבור למסגרת הדוקה יותר. בהקשר זה, לנוכח התנגדותו של הנאשם להיכנס למסגרת של קהילה הוצע לו להשתלב במרכז יום לטיפול בסמים, אך הנאשם סירב לכך" (עמ' 30 בגזר הדין).

ח. המשיבה עתרה בפני בית משפט קמא להטיל על המערער עונש של מאסר בפועל. הסניגור ביקש לדחות את הדיון במספר חודשים כדי שניתן יהיה לבחון האם המערער נקי מסמים, וכן לראות מה יהיו תוצאות גזר הדין שייגזר על המערער בבית המשפט השלום בטבריה (בגין עבירה נוספת שביצע באפריל 2013). המערער עצמו ביקש, שניתן לו

הזדמנות אחרונה להוכיח שהוא אכן השתנה.

ט. בית משפט קמא קבע בגזר דינו המשלים מיום 10.10.13 כי המערער הפר את תנאי המבחן, הן בכך שחזר להשתמש בסמים והפסיק להגיע למפגשים ביחידה לטיפול בהתמכרויות, והן בכך שהורשע לאחרונה בעבירת אלימות, ודי בכך כדי להביא להפקעת צו המבחן.

מוסיף בית משפט קמא, שלמרות זאת ניסה שירות המבחן למצוא פתרונות חלופיים למסגרת שהותוותה למערער תחילה (היחידה לטיפול בהתמכרויות), ולכן הוצעה למערער גמילה בקהילה, ומשסירב הוצעה לו גמילה במרכז יום. גם לכך סירב המערער, כשהוא נוהג כאילו מדובר במסגרת וולונטארית, אך כמובן שאין הדבר כך, והמערער לא עמד בתנאים שהתוו גורמי המקצוע.

י. אמנם, כך ציין בית משפט קמא, לאחרונה המערער שוב נקי מסמים, אך לכך לא היה בית המשפט מוכן לייחס משקל משמעותי, שכן מדובר בנתון זמני בלבד, וקשה לומר כי הדבר מעיד כל כך שהמערער עלה על דרך חיובית.

בית משפט קמא הדגיש, שלא זו בלבד שהמערער לא ניצל את האפשרויות שהוצעו לו כשחזר לסמים, אלא הוא גם לא ניצל את ההזדמנות שניתנה לו מאז יום הגשת בקשת ההפקעה (יוני 2013) ועד מועד הדיון בבקשה זו באוקטובר 2013. כמו כן, הורשע המערער זמן מה לפני הדיון בבית משפט קמא בעבירת אלימות (בבית משפט השלום בטבריה), וגם בכך יש הפרה חמורה של צו המבחן.

יא. בית משפט קמא עבר לבחון מהו העונש שראוי להטיל על המערער וציין, כי המעשים בגינם הורשע חמורים הם, ומצדיקים הטלת עונש מאסר בפועל. יחד עם זאת, זקף בית משפט קמא לזכותו של המערער את ההליך שעבר במסגרת שירות המבחן שאף אם לא הביאו ל"קו הסיום" הרי שלפחות, כך מקווה בית משפט קמא, קידם אותו. כן הביא בית משפט קמא בחשבון את הזמן שחלף מאז ביצוע העבירה, וכן את לקיחת האחריות והבעת החרטה על מעשיו.

יב. על יסוד האמור לעיל החליט בית משפט קמא להפקיע את צו המבחן, וכן הטיל על המערער 6 חודשי מאסר בפועל (בניכוי ימי מעצרו).

יג. על כך מונח בפנינו ערעורו של המערער המוסר, כי מאז התרחש האירוע (4.6.11) הוא שהה 4 חודשים באשפוזית, ועבר אח"כ טיפול במרכז יום לנגמלים בחיפה למשך מחצית השנה. עקב הטיפול עשה לדבריו שינוי חיובי בחייו, דהיינו, למרות כל הקשיים, שינה המערער את דפוסי התנהגותו ונטל אחריות על העבירות שביצע.

המערער מאשר בערעורו שהיתה מידי פעם נסיגה במצבו והוא מעד בשתיית אלכוהול ובצריכת סמים מסוג חשיש, דבר שלא היה מקובל על בני משפחתו, והוא עזב את בית אביו. לדברי המערער הוא מתגורר כיום בגפו, נקי מסמים ומאלכוהול, מתמודד עם כל הקשיים הכלכליים, הפיזיים והנפשיים, ונוטל אחריות על אורח חייו. לטענת המערער הוא

עובד כ - 15 שעות ביום, כדי לשמור על אורח חיים נקי, ולא להיקלע למצבים שמסכנים אותו.

המערער מבקש, כי יובא בחשבון פרק הזמן שחלף מאז ביצוע העבירה, וכן כי יובאו בחשבון ניסיונותיו לשקם את עצמו, גם אם הדבר לא נעשה בצורה מושלמת.

יד. בישיבה הראשונה שהתקיימה בפנינו ביום 26.12.13, לא חלק ב"כ המערער, עוה"ד פ. בריק (ס. ציבורית), על כך שנסיבות הענין הצדיקו את הפקעת צו המבחן, ואישר, כי השאלה העומדת לדיון היא אך ורק מידת העונש עקב הפקעת צו המבחן.

ט"ו. הסניגור הצביע בטיעונו על מסמך היחידה לטיפול בהתמכרויות (של עיריית חיפה מיום 26.12.13), המופנה אל המערער, שבסיומו נכתב:

"האופן שבו התמודדת עם קשייך בתקופה האחרונה ראוי להערכה, השינויים שעשית בתקופה זו מעידים על מוטיבציה אמיתית לשינוי, על החלטה לבנות את עצמך ועל הבנה את מצבך ולקחת אחריות".

עוד נאמר במכתב הנ"ל, שלאורך כל התקופה שמר המערער על קשר עם העובדת הסוציאלית של היחידה לטיפול בהתמכרויות, לעיתים אינטנסיבי ולעיתים פחות.

ט"ז. הסניגור עתר בפנינו להזמנת תסקיר של שירות המבחן, בעוד שב"כ המשיבה ציינה, כי המערער זלזל ולא הגיע לפגישות, חזר להשתמש בסמים, ביצע עבירה נוספת ונפתח לו תיק נוסף.

בהחלטתנו מיום 26.12.13 נעתרנו לבקשת הסניגור והורינו על הכנת תסקיר עדכני של שירות המבחן, וכן הורינו על הפניית המערער לממונה על עבודות שירות (תוך שצינו שלא יהא בכך כדי לפתח ציפיות או הסתמכות לא אצל המערער ולא אצל בא כוחו).

י"ז. מהודעת הממונה על עבודות שירות מיום 20.1.14 עלה, כי המערער זומן לראיון, אך לא התייצב. ביום 23.1.14 התקיימה בפנינו הישיבה השניה ובה טען המערער כי מחמת הקאות ושלשולים לא עלה בידו להתייצב בפני הממונה.

י"ח. מסמך נוסף שעמד לרשותנו בישיבה מיום 23.1.14 היה תסקיר שירות המבחן מיום 17.1.14 בו צוין, כי לפי מידע מן היחידה לטיפול בהתמכרויות חודש קשר אינטנסיבי בין היחידה לבין המערער המביע מוטיבציה לשינוי באורחות חייו, הוא מגיע לשיחות, משתף פעולה באופן מלא, ובדיקות השתן מעידות על ניקיון משרידי סם.

האיום במאסר, כך נכתב בתסקיר, שימש נקודת מפנה בחייו של המערער וחידד לו את חשיבות השתתפותו בתהליך טיפולי. המערער הביע מוטיבציה ונכונות להמשיך שיתוף פעולה עם התוכנית הטיפולית ולהיעזר בגורמי הטיפול. צוין בתסקיר, כי תיק נוסף מתנהל כנגד המערער בבית משפט השלום בטבריה בעבירות איומים ותקיפה.

י"ט. שירות המבחן התרשם, שהתהליך הטיפולי התאפיין בעליות וירידות, וכי לאחרונה חלה התקדמות באשר לנכונותו של המערער לשיתוף פעולה, והוא הפסיק להשתמש בחומרים פסיכו-אקטיביים. שיתוף הפעולה נובע, כך לדעת שירות המבחן, חלקית מתוך מוטיבציה חיצונית וחשש מריצוי מאסר.

שירות המבחן המליץ על דחיית הדיון המשפטי בשלושה חודשים כשבמהלך תקופה זו יוכל השירות לעקוב אחר עניינו של המערער.

כ. בהחלטתנו מיום 23.1.14 קבענו המשך דיון לתאריך 6.3.14 וכן הורינו על הזמנת תסקיר עדכני של שירות המבחן. גם הפנינו שנית את המערער לממונה על עבודות שירות והוספנו, שאין בכל אלה כדי לפתח ציפייה או הסתמכות, לא אצל המערער, ולא אצל בא כוחו.

כ"א. בחוות דעת הממונה מיום 3.3.14 צוין, שהמערער אכן הופיע, ובהמשך נכתב:

"המועמד בן 27, רווק, תושב חיפה, סיים 12 שנות לימוד, לא שירת בצבא וללא רקע תעסוקתי יציב. למועמד רקע של שימוש בסמים ואלכוהול. לשם בחינת מועמדותו אבקש אישור לעריכת בדיקת שתן וכן דחייה ל - 30 יום".

בהחלטה שניתנה באותו תאריך על גבי הודעתו זו של הממונה צוין, כי הבקשה תידון במעמד הצדדים ביום 6.3.14. אך מעיון בפרוטוקול מיום 6.3.14 עולה, כי לא היתה בישיבה זו התייחסות לאמור בחוות דעתו זו של הממונה, מיום 3.3.14, גם לא בישיבה האחרונה שהתקיימה ביום 8.5.14.

כ"ב. מסמך נוסף שעמד בפנינו בישיבת 6.3.14 היה תסקיר שירות המבחן מיום 25.2.14.

צוין בתסקיר, שלפי דו"ח היחידה להתמכרויות מגיע המערער לשיחות הטיפוליות אחת לשבוע ובדיקות השתן שמסר מעידות על ניקיון משרידי סם. במהלך השיחות ההתרשמות היתה שהמערער הפסיק לשתות אלכוהול. למרות שההתרשמות היא שהמערער חי במצב של ריקנות רגשית ניכרת יכולתו לאחרונה ליטול אחריות על חייו במישורים השונים, וליתן אמון בתהליך הטיפולי שהוא עובר, שהמערער רואה בו מנוף שיקומי. המערער ביטא נכונות להמשיך תהליך טיפולי שבעזרתו יוכל לחולל את השינוי הנדרש.

כ"ג. להערכת שירות המבחן חוסר הוודאות באשר לתוצאות ההליך המשפטי ואיום המאסר המרחף מעל המערער,

שימשו גורם מדרבן ומגייס להפקת תועלת מן הקשר הטיפולי.

צוין בתסקיר, כי מתנהל כנגד המערער תיק נוסף בבית משפט השלום בטבריה בגין עבירת איומים ותקיפה. בסיכום התסקיר מיום 25.2.14 כותבת קצינת המבחן: "לאור האמור לעיל, והשיפור שחל במצבו באשר לשיתוף הפעולה שלו עם גורמי הטיפול, יכולתו להפיק תועלת מהתהליך ושמירה על נקיונו מחומרים פסיכו-אקטיביים, בנוסף לשיפור ביכולתו כיום לקחת אחריות על חייו במישורים השונים, אנו מבקשים לחזור בנו מבקשת ההפקעה וממליצים להאריך את צו המבחן לתקופה של חצי שנה, במסגרתה נמשיך לעקוב אחרי התהליך הטיפולי שעובר ומהווה עבורו גורם מדרבן ומפקח. להערכתנו, הטלת עונש מאסר בעבודות שירות במסגרת התיק הנדון, עלולה לפגוע ולהקשות על המשך השתלבותו בתהליך השיקום והטיפול, בעיקר נוכח העובדה שהוא מועמד לעונש דומה במסגרת הדיון המשפטי המקביל שמתנהל בבית משפט בטבריה".

כ"ד. בישיבת בית המשפט שהתקיימה בפנינו ביום 6.3.14 עתר הסניגור לדחייה נוכח התיק התלוי ועומד בבית משפט שלום בטבריה, בפני כב' השופט דורון פורת, שהיה קבוע ליום 1.4.14. לכן ביקש הסניגור להמתין עד לתוצאה שם, ולפיכך קבענו ישיבה נוספת בפנינו ליום 8.5.14.

כ"ה. בתאריך 25.4.14 הומצא לנו תסקיר משלים של שירות המבחן, ובו דווח שבתאריך 10.3.14 נעצר המערער שוב בגין עבירת חבלה חמורה כלפי אחיו, ושחרר מן המעצר ביום 24.3.14 למעצר בית מלא בכפר ר. נוכח הסתבכות זו הופסק הטיפול ביחידה להתמכרויות עקב הגבלת תנאי הפיקוח.

שירות המבחן חוזר ומאזכר בתסקירו המשלים את התיק התלוי ועומד בבית משפט השלום בטבריה בעבירות אלמ"ב, שם נדחו הטיעונים לעונש ליום 18.5.14.

כ"ו. טרם מעצרו האחרון דיווחה היחידה לטיפול בהתמכרויות שהמערער שיתף פעולה באופן מלא, בדיקות השתן הצביעו על ניקיון מסמים וההתרשמות היתה שחדל מלשתות אלכוהול. עוד נמסר, כי בולטות חוויות קשות של בדידות ודחייה במסגרת התא המשפחתי, שפוגעות בפניות הריגשית של המערער בתהליך הטיפולי.

כ"ז. כותב שירות המבחן בסיכום התסקיר המשלים מיום 25.4.14: "התרשמותנו כי על אף התהליך הטיפולי, ב מתקשה לווסת את רגשותיו וחוויותיו ומתנהג באופן אימפולסיבי, פוגע בעיקר בבני משפחתו, ולאור הסתבכותו הנוספת בפלילים, אנו מעריכים כי האופציות הטיפוליות מוצו וכי אינו בשל בשלב זה להיתרם מהתהליך הטיפולי באופן שבו יווסת את תגובותיו וחוויותיו באופן אדפטיבי, על כן אנו חוזרים שוב על בקשתנו להפקעת צו המבחן וממליצים על הטלת עונש חלופי".

כ"ח. בישיבה שהתקיימה בפנינו ביום 8.5.14 הצביע בפנינו הסניגור על כך, שהשינוי בעמדת שירות המבחן נובע מהסתבכותו של המערער בעבירה נוספת כמתואר בתסקיר, ואילו מדיווח היחידה לטיפול בהתמכרויות עולה שהמערער דווקא משתף פעולה באופן מלא ובדיקות השתן שלו מצביעות על ניקיון מסמים, והרושם הוא שהפסיק לשתות אלכוהול,

והסתבכותו האחרונה נובעת מיחסי משפחה מורכבים מאוד.

הסניגור הוסיף, שהמערער טרם הורשע בגין האירוע מיום 10.3.14, וכי התיק קבוע להקראה בסוף החודש.

הסניגור הדגיש, שבקשת ההפקעה (שהוגשה ביוני 2013) התבססה על חוסר שיתוף פעולה בטיפול, אך כיום המערער השכיל לשתף פעולה והתמיד בטיפול וחל אצלו שינוי לטובה, עד להסתבכותו שבגינה הוא מצוי במעצר בית.

כ"ט. הסניגור הדגיש בטיעונו שמדובר באדם צעיר שלפני האירוע מיוני 2011 לא היו לו הרשעות ועד כה הוא לא ריצה עונש מאסר.

הסניגור הוסיף, שבתיק המתנהל בפני כב' השופט דורון פורת, התקבלה חוות דעת חיובית של הממונה על עבודות שירות. הסניגור המייצג את המערער בתיק החדש בבית משפט השלום בנצרת (בגין ההסתבכות האחרונה מיום 10.3.14), אמר, שהוא מעוניין לצרף את שני התיקים (שבטבריה ובנצרת) ולטעון בפני כב' השופט פורת ביום 18.5.14. הסניגור ביקש, שנדחה את הדיון עד לאחר ישיבת 18.5.14 בתיק הנ"ל ולחילופין ביקש, שהעונש ירוצה בעבודות שירות לפי חוות הדעת החיובית של הממונה, עברו הנקי של המערער עד להסתבכותו, העובדה שמעולם לא ריצה עונש מאסר, והדרך הטיפולית הארוכה שעבר.

ל". ב"כ המשיבה הגישה לעיונו את העתק כתב האישום שהוגש כנגד המערער בבית משפט השלום בנצרת בגין תקיפת אחיו וגרימת חבלה חמורה (סעיף 333 של חוק העונשין). הסניגור מצדו הצביע על פרוטוקול הדיון, שם, שהתקיים ביום 1.5.14, וממנו עולה שנעשה הסכם סולחה בין המערער לאחיו, והאח - המתלונן ציין, כי הוא סולח לאחיו, וכי היתה ביניהם אי הבנה.

ל"א. ב"כ המשיבה ביקשה כי נדחה את הערעור בציינה, שהתסקיר מדבר בעד עצמו. שירות המבחן כותב, שהאופציות הטיפוליות מוצו, וזאת בגין הסתבכויותיו של המערער בשני תיקים חמורים של אלימות במשפחה. שירות המבחן התרשם, שהמערער עדיין מתקשה לווסת את רגשותיו, ומתנהג באופן אימפולסיבי הפוגע בעיקר בבני משפחתו.

ב"כ המשיבה הוסיפה, שצירוף המעשים החמורים מעיד על חוסר בשלות של המערער לטיפול. ניתנו למערער מספר הזדמנויות, אך האופציות הטיפוליות לא צלחו. באשר לענישה שהטיל בית משפט קמא על המערער, ציינה ב"כ המשיבה, שאין מקום להתערב בעונש, ואין להמירו לעבודות שירות, במיוחד לנוכח התיקים החמורים הנוספים התלויים ועומדים כנגד המערער.

עד כאן תמצית טיעוניהם של ב"כ שני הצדדים.

ל"ב. לאחר שעיינו בתיקו של בית משפט קמא, בכתב האישום המתוקן, שבעובדותיו הודה המערער, גזר דינו המקורי

של בית משפט קמא וגזר דינו המשלים, תסקירי שירות המבחן שהוגשו הן לבית משפט קמא והן בפנינו, הודעותיו של הממונה על עבודות שירות וטיעוניהם המפורטים של ב"כ שני הצדדים, מסקנתנו היא שדין הערעור להידחות.

ל"ג. בקשת שירות המבחן להפקיע את צו המבחן שנתן בית משפט קמא בגזר דינו המקורי מיום 16.10.12, באה על רקע חוסר שיתוף פעולה מצד המערער עם שירות המבחן, ולאחר שהמערער מסר, כי הוא משתמש בחשיש ובאלכוהול, אך למרות זאת התנגד לאופציות טיפוליות שהציע לו שירות המבחן. בפניית שירות המבחן לבית משפט קמא, מיום 20.6.13, צוין גם, כי באפריל 2013 נעצר המערער עקב עבירות אלימות במשפחה ועקב כך מתנהל כנגדו תיק פלילי בבית משפט השלום בנצרת (צ"ל: בטבריה).

ל"ד. אומנם בדיון בבקשה להפקעת צו המבחן מיום 30.9.13 בפני בית משפט קמא מסרה קצינת המבחן, שלפי שיחותיה עם היחידה להתמכרויות שומר המערער על ניקיון מסמים (וזאת כחודש טרם הופעתה בבית המשפט), ומגיע לשיחות, ואולם כדבריה:

"... עדיין אין בזה כדי להעריך את מידת היכולת שלו לשמור על נקינות לטווח ארוך. אנו ערים לקושי שלו להשתלב בקהילה טיפולית ולכן הצענו לו מרכז יום אבל הוא לא מוכן גם לזה. על כן, אנו חוזרים על בקשת ההפקעה".

ל"ה. על רקע דברים אלה כתב בית משפט קמא בגזר דינו המשלים, עמ' 32:

"לא נעלמה מעיני העובדה כי לאחרונה הנאשם שוב נקי מסמים, אך אין מדובר בנתון בעל משקל משמעותי שהרי, כך עולה, מדובר בנתון זמני בלבד וקשה לומר כי הוא מעיד שהנאשם עלה על דרך חיובית ומבטיחה, רחוק מכך".

ל"ו. ואכן, התפתחות הדברים בשמונת החודשים שחלפו מאז יום גזר הדין המשלים (10.10.13) ועד היום, הצדיקו את הפרוגנוזה המסוייגת, אם לא לומר השלילית, של בית משפט קמא.

שהרי, גם בבית משפט זה הוגש בפנינו ביום 25.2.14 תסקיר אופטימי ממנו עלה, כי המערער הגיע לשיחות ביחידה לטיפול בהתמכרויות אחת לשבוע, בדיקות השתן שמסר העידו על ניקיון משרידי סם, וההתרשמות אף היתה שחדל מלהשתמש באלכוהול. כן צוינה יכולתו של המערער, לאחרונה, ליטול אחריות על חייו, וליתן אמון בתהליך הטיפול שהוא עובר.

בתסקיר זה מיום 25.2.14 הודיע שירות המבחן, שהוא חוזר בו מבקשתו להפקעת צו המבחן, וממליץ להאריך את תקופת המבחן במחצית השנה.

ל"ז. והנה, לא חלפו אלא חודשיים, וביום 25.4.14 הגיש שירות המבחן תסקיר משלים ממנו עולה, כי המערער נעצר שוב עקב עבירת חבלה חמורה כלפי אחיו, שהה במעצר מיום 10.3.14 עד 24.3.14, ושוחרר למעצר בית מלא בכפר ר.

צוין אומנם, שטרם מעשהו האחרון שיתף המערער פעולה באופן מלא עם היחידה לטיפול בהתמכרויות, בדיקות השתן הצביעו על ניקיון מסמים, וההתרשמות היתה שחדל להשתמש באלכוהול, אך לאחר הסתבכותו האחרונה דלעיל, הופסק הטיפול ביחידה לטיפול בהתמכרויות עקב הגבלות תנאי הפיקוח.

ל"ח. התרשמות שירות המבחן בתסקיר משלים זה היתה שהמערער מתקשה לווסת את רגשותיו וחוויותיו ומתנהל באופן אימפולסיבי הפוגע בעיקר בבני משפחתו. לדעת שירות המבחן מוצו האופציות הטפוליות ואין המערער בשל, בשלב זה, להיתרם מן התהליך הטיפולי, ולפיכך חזר שירות המבחן על בקשתו המקורית להפקעת צו המבחן ולהטלת עונש חלופי.

ל"ט. אנו סבורים, שאכן יש לאמץ את עמדתו זו של שירות המבחן כפי שבאה לידי ביטוי בתסקיר המשלים מיום 25.4.14, שהרי מהלך העניינים מדבר בעד עצמו. ההערכה שהביע בית משפט קמא בגזר דינו המשלים, בדבר זמניות השיפור בהתנהלותו של המערער, התנהלות שרחוקה מלהעיד על עלייתו על דרך חיובית ומבטיחה, הוכיחה את עצמה כנכונה, ובתוך זמן קצר.

מ'. צו המבחן של בית משפט קמא ניתן בגזר הדין מיום 16.10.12, אך בוטל בגזר דינו המשלים של בית משפט קמא מיום 10.10.13. בתקופה שצו המבחן היה בתוקף ביצע המערער, באפריל 2013, עבירת איומים ותקיפה בגינה הוא הועמד לדיון בבית משפט השלום בטבריה והורשע כשהטיעון לעונש נדחה.

המדובר איפוא בהרשעה בגין עבירה נוספת, בהתאם להגדרה שבסעיף 13 של פקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט - 1969. עובדה זו לכשעצמה היא הפרה חמורה של צו המבחן ויש בה כדי להצדיק את הפקעת צו המבחן והטלת עונש על המערער, כפי שציין שופט קמא בפסקה 11 סיפא של גזר דינו המשלים (עמ' 32).

מ"א. יתר על כן, בעוד ערעור זה תלוי ועומד בפנינו, הוגש כתב אישום בבית משפט השלום בנצרת כנגד המערער על כך שתקף את אחיו ביום 10.3.14 בבית המשפחה באופן שקרב לעברו והלם באגרופו על פניו של אחיו - המתלונן. כתוצאה מכך נגרמה לאחיו של המערער חבלה חמורה - שבר בגשר האף, וכן נפיחות ורגישות ניכרת מעל גשר האף - עבירה לפי סעיף 333 של חוק העונשין.

מ"ב. אכן, בתיק זה שבבית משפט השלום בנצרת (ת"פ 21890-03-14) המערער טרם הורשע, אך ברי שאין מחלוקת על התרחשות האירוע. כך עולה מעיון בפרוטוקול הדיון מיום 1.5.14 בבית משפט השלום בנצרת כשהסניגור ציין שיש הסכם סולחה בין המערער לאחיו, וביקש דחייה לשם **צירוף** תיק זה לתיק האחר המתנהל בבית משפט השלום בטבריה (וכן דברי הסניגור בטיעונו בפנינו בענין זה בישיבת 8.5.14, עמ' 10 רישא ל פרוט').

מ"ג. נוכח כל האמור לעיל, אינני סבורים שנפלה שגגה כלשהי בגזר דינו של בית משפט קמא. בצדק עמד בית משפט קמא בגזר דינו המשלים על החומרה הטמונה בעבירה של תקיפת שוטרים והעלבתם כמצוטט מתוך ע"פ (מחוזי חיפה) 15150-11-08 אבו שקארה נ' מדינת ישראל (מיום 22.1.09):

"העבירה של תקיפת שוטרים והעלבתם הינה עבירה חמורה הפוגעת באושיות שלטון החוק.

שוטרים עמלים יום ולילה להבטיח את הסדר הציבורי ואת בטחון הציבור ושלומם. הם חשופים לפגיעה מצד עבריינים והם יותר מכל בעל תפקיד אחר זקוקים להגנתו של בית המשפט בכך שיכביד את ידו על מי שפוגע בהם ומעליב אותם..."

מ"ד. בצד חומרת העבירה שביצע המערער זקף בית משפט קמא לזכותו את ההליך שעבר המערער במסגרת שירות המבחן (גם אם לא הגיע ל"קו הסיום"), נטילת האחריות, והבעת החרטה על מעשיו.

גזר דינו של בית משפט קמא הוא מתון, מידתי, ומתחשב במידה רבה מאוד בנקודות שניסה בית משפט קמא לזקוף לזכות המערער.

מ"ה. איננו סבורים שקיימת הצדקה לעכב את פסק דינו עד שיינתן גזר הדין בתיק המתנהל בבית משפט השלום בטבריה. טענה זו הועלתה כבר בפני שופט קמא עוד באוקטובר 2013, (פסקה 9 של גזר הדין המשלים). בהמשך, בישיבה שהתקיימה בפנינו ביום 6.3.14 ביקש הסניגור לדחות את הדיון משום שעניינו של המערער תלוי ועומד בבית המשפט בטבריה והדיון שם קבוע ליום 1.4.14. בישיבה הנוספת בפנינו מיום 8.5.14 הביא הסניגור לידיעתנו שהסניגור המייצג את המערער בתיקים שבבתי משפט השלום בטבריה ובנצרת מעוניין לצרף את התיקים, שכן התיק בבית המשפט בטבריה קבוע לטיעון לעונש ליום 18.5.14.

איננו סבורים שקיימת הצדקה לדחיית מתן פסק דינו. בסופו של דבר מדובר בעבירה שבוצעה ביוני 2011. הבקשה להפקעת צו המבחן הוגשה לפני קרוב לשנה (יוני 2013), וגזר דינו המשלים של בית המשפט קמא ניתן ב- 10.10.13. הגיעה איפוא העת להכריע בענין.

מ"ו. הסניגור ביקש מאיתנו על דרך החלופין כי נאפשר למערער לרצות את 6 חודשי המאסר בעבודות שירות. בקשה זו הועלתה גם בפני בית משפט קמא עם מתן גזר דינו המשלים מיום 10.10.13 ובית משפט קמא החליט:

"איני סבור שיש מקום להפנות את הנאשם לממונה ואני מסופק עד מאד אם הנאשם מתאים לריצוי עבודות שירות".

מ"ז. אנו סבורים, שאין הצדקה במקרה שבפנינו להורות על ריצוי עונש המאסר על ידי עבודות שירות. כמפורט כבר לעיל, אין בתיק המתנהל בפנינו חוות דעת ממונה הקובעת כי המערער כשיר לביצוע עבודות השירות, שהרי תחילה,

לאחר שהפנינו את המערער לממונה על עבודות שירות, הוא לא התייצב (הודעה הממונה מיום 20.1.14), כשלטענת המערער הוא סבל אותו יום מהקאות ושלשולים.

משחזרנו והפנינו את המערער לממונה, הודיע הממונה ביום 3.3.14, כי למערער רקע של שימוש בסמים ואלכוהול ולשם בחינת מועמדותו מבקש הממונה אישור לעריכת בדיקת שתן וכן דחייה ל - 30 ימים. ואולם, בישיבות שהתקיימו בפנינו ביום 6.3.14 ו - 8.5.14 לא היתה התייחסות לאמור בחוות דעתו הנ"ל של הממונה מיום 3.3.14.

מ"ח. למניעת כל ספק נבהיר ונדגיש, כי לעיצומו של ענין **איננו** סבורים שיש הצדקה להורות כי המערער יוכל לרצות את עונש המאסר על דרך של עבודות שירות.

לא זו בלבד שהעבירות בגין הורשע המערער (עקב האירוע מיום 4.6.11): תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, איומים, והעלבת עובד ציבור, הן לכשעצמן עבירות חמורות (ועל כך כבר עמדנו לעיל), אלא שמסתבר, שלמרות ההליך שעבר המערער במסגרת שירות המבחן, הוא חזר וביצע עבירות אלימות. כך באפריל 2013 (התיק שבבית משפט השלום בטבריה), וכך לאחרונה ממש, ביום 10.3.14, כשתקף את אחיו וגרם לו לשבר בגשר האף - עבירה של חבלה חמורה לפי סעיף 333 לחוק העונשין (התיק שבבית משפט השלום בנצרת).

משכך, איננו סבורים שראוי לאפשר למערער לרצות את עונש המאסר על דרך של עבודות שירות.

מ"ט. על יסוד כל האמור לעיל, אנו מורים על דחייתו של הערעור. המערער יתייצב לריצוי מאסרו בבית המעצר קישון ביום ראשון, **22.6.14** עד השעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המערער לתאם את הכניסה למאסר, כולל אפשרות למיין מוקדם, על ידי ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפונים: 08-9787377, 08-9787336.

המזכירות תמציא את העתק פסק דיננו לשירות המבחן בחיפה, וכן לשב"ס.

ניתן היום, כ"ב אייר תשע"ד, 22 מאי 2014, במעמד הנוכחים.

ב' בר-זיו, שופטת

ש' ברלינר, שופט
בכיר

י' גריל, שופט, ס. נשיא
[אב"ד]